

Sveriges Arkitekter / Etiskt program och etiska regler

Sveriges Arkitekter är intresseorganisation för sina medlemmar. Sveriges Arkitekter verkar för att villkoren för arkitektutövningen är sådana att vare sig ekonomiska, formella, kulturella eller sociala hinder skall finnas för ett kompetent yrkesutövande med målet att skapa god arkitektur och god planering. Den enskilde arkitekten har ett eget ansvar för att i sin yrkesverksamhet arbeta i enlighet med dessa strävanden.

Arkitektens roll i samhällsbyggandet är viktig. Genom sitt arbete har arkitekten ett stort inflytande över ett samhällsbyggande som omfattar planering, byggande, anläggande och inredning. Byggnaders och anläggningars form, funktion och inbördes sammanhang, ger avgörande förutsättningar för god livsmiljö med trivsel och skönhetsvärden. Arkitektens arbete gäller ofta miljöförändringar som ska bestå under lång tid och som berör många människor.

Den enskilde arkitekten skall i sin yrkesverksamhet beakta det ansvar som följer av rollen i samhällsbyggandet. Medlem i Sveriges Arkitekter skall därför ständigt låta sig ledas av följande etiska program och etiska regler och skall avstå från att medverka i sådant sammanhang där frihet att handla efter detta program och dessa regler saknas.

Det etiska programmet tar fasta på arkitektens allmänna ansvar. Dess innehåll ska vara vägledande i arkitektens arbete.

De etiska reglerna avser de konkreta situationer som uppstår i samarbetet med huvudmannen och mellan kollegor. De syftar till att genom god yrkesetik och affärsetik befrämja en god yrkesssed. Med begreppet huvudman avses kunden eller i vissa fall arbetsgivaren.

Etiskt program

Arkitekten ska i sin yrkesutövning ständigt värna om och verka för god arkitektur och god planering av miljön. Detta förutsätter att arkitekten vidgar och fördjupar sina yrkeskunskaper och tillämpar såväl beprövad erfarenhet som forskningens resultat. Att hävda och tillvarata långsiktiga och allmänna intressen samt verka för god totalekonomi ska vara vägledande i arkitektens arbete.

Arkitekten ska förena sin strävan att väl genomföra sitt åtagande inom ramen för sin anställning eller sitt uppdrag med helhetssyn, hänsyn mot tredje man och respekt för människors skiftande värderingar, natur- och kulturvärden, tradition och förnyelsebehov. Arkitekten bör i sin yrkesverksamhet endast

medverka i sammanhang där villkoren möjliggör ett resultat av god kvalitet.

Etiska regler

1. Arkitekten ska utgående från Sveriges Arkitekters stadgar, etiska program och etiska regler främja respekten för sitt yrkesområde.

2. Arkitekten ska tillvarata sin huvudmans intressen samt iaktta god yrkessed på sätt denna uttrycks genom dessa etiska regler.

3. Arkitekten ska undvika medverkan i sammanhang som kan rubba förtroendet för yrkesrollen. Föreligger egna intressen eller engagemang som, för företagaren, kan inverka på ställningen som oberoende sakkunnig eller, för den anställde, kan inverka på anställningsförhållandet, ska arkitekten underrätta sin huvudman härom.

4. Arkitekten ska vid åtagande av uppdrag komma överens med sin huvudman om principer för genomförande och ersättning. Det är arkitektens ansvar att tydliga avtalsförhållanden finns vid uppdrag preciserade i samråd med huvudmannen.

5. Arkitekten ska vid åtagande av uppdrag verka för att erhålla en ersättning som är relevant med avseende på åtagandets art och omfattning samt värdet av utfört arbete.

6. Arkitekten får endast från sin huvudman mottaga ersättning för utfört arbete såvida inte annat avtalas.

7. Arkitekten ska vid åtagande av uppdrag genomföra detta med för uppgiften rätt kompetens och erforderliga resurser.

8. Arkitekten ska iaktta sekretess beträffande interna uppgifter som denne får kunskap om i samband med uppdrag eller anställning.

9. Arkitekten ska märka sitt arbetsresultat med uppgift om upphovsman och i övrigt aktivt hävda och bevaka sin upphovsrätt.

10. Arkitekten ska respektera kollegas upphovsrätt och andra immateriella rättigheter. Arkitekt som erbjuds att fullfölja, utveckla eller förändra annan arkitekts verk ska före åtagande personligen underrätta denne härom.

11. Arkitekt som bearbetat annans verk ska namnge ursprunglig upphovsman när handlingar som beskriver verket presenteras.

12. Arkitekten skall vara lojal mot sina arbetskamrater, bidra till att främja ett öppet och kreativt klimat på arbetsplatsen och i övrigt vinnlägga sig om ett demokratiskt förhållningssätt.

13. Arkitekten ska verka för en öppen debatt kring planering, arkitektur och arkitektoniska uttryckssätt.

14. Arkitektens kritik av kollegas arbete ska vara saklig och väl underbyggd. Arkitekten ska inte misskreditera annan arkitekts person eller arbete genom orättfärdig offentlig kritik.

15. Arkitekten ska i sin yrkesutövning i annat land följa de ytterligare nationella yrkesregler som där gäller.

Påföljder och tillkännagivanden vid åsidosättande av Sveriges Arkitekters etiska regler

Vid överträdelse av Sveriges Arkitekters etiska regler kan följande påföljder beslutas av etiska nämnden (EN). De är av tre grader, allt efter allvaret i eller skadan av överträdelsen:

1. ERINRAN

Åsidosättande av Sveriges Arkitekters etiska regler, varvid verkan är begränsad till det enskilda fallet. Erinran utdelas av EN och delges skriftligen de berörda samt Sveriges Arkitekters styrelse.

Erinran jämte ENs yttrande kan om ärendet är av principiell betydelse publiceras i Arkitekten, dock så att identifiering ej är möjlig.

2. VARNING

Otvetydigt åsidosättande eller upprepade åsidosättanden av Sveriges Arkitekters etiska regler, eller om överträdelsen har skadat förbundet. Varning utdelas av EN och delges skriftligen de berörda samt Sveriges Arkitekters styrelse.

Varningen jämte ENs yttrande publiceras i Arkitekten.

3. UTESLUTNING

Grovt åsidosättande eller oefterrättliga åsidosättanden av Sveriges Arkitekters etiska regler.

Uteslutning beslutas av styrelsen på ENs förslag och delges skriftligen de berörda.

Uteslutningen jämte ENs yttrande publiceras i Arkitekten.

Med beteckningen arkitekt avses i dessa regler medlem i Sveriges Arkitekter, det vill säga medlemmar med utbildning inom arkitektur, inredningsarkitektur, landskapsarkitektur och fysisk planering.